

**MARKA HÜKÜMSÜZLÜĞÜ DAVALARINDA SESSİZ KALMA,
DEĞERLEME VE HUKUKİ DENGE**

**Fikri Ve Sınai Haklar Hukukunda Çok Boyutlu Bir
Değerlendirme**

**13 OCAK 2026
AV. ALİ ÇAVUŞOĞLU**

1- AMAÇ ve KAPSAM

Amac:

Bu çalışma, marka hükümsüzlüğü davalarında sıklıkla ayrı ayrı ele alınan **sessiz kalma**, **marka değeri** ve **hükümsüzlük** kavramlarının, hukuki değerlendirme bakımından birlikte ele alınmasının gerekliliğini tartışmayı amaçlamaktadır.

Kapsam:

- Doktrinel değerlendirme
- Uygulama sorunlarına ışık tutan analiz
- Sonuç vaadi veya yönlendirme içermeyen akademik yaklaşım

2- BÖLÜM YAPISI

BÖLÜM I – Marka Hükümsüzlüğünün Hukuki Niteliği

1.1. Hükümsüzlük Kavramı ve Sonuçları

- Tescilin baştan itibaren geçersizliği
- Kamu düzeni boyutu

1.2. Mutlak ve Nispi Ret Nedenleri

- İnceleme çerçevesi
- Tescil anına bağlılık ilkesi

1.3. Hükümsüzlük Davalarının İstisnai Niteliği

- Hukuki güvenlik ilkesi ile ilişkisi

BÖLÜM II – Sessiz Kalma (Müktesep Hak) Kavramı

2.1. Sessiz Kalmanın Hukuki Dayanağı

- Dürüstlük kuralı
- Hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik

2.2. Sessiz Kalmanın Marka Hukukundaki Yeri

- Hükümsüzlük davalarına etkisi
- Doktrindeki görüşler

2.3. Uygulamada Sessiz Kalma Sorunları

- Süre, kullanım ve bilinirlik tartışmaları
-

BÖLÜM III – Marka Değeri ve Ekonomik Etki

3.1. Marka Değerinin Hukuki Niteliği

- Gayrimaddi malvarlığı unsuru olarak marka

3.2. Değerleme Kavramı ve Yöntemsel Çerçeve

- Hukuki değerlendirme ile ilişkisi
- Teknik hesaplama – hukuki yorum ayrımı

3.3. Marka Değerinin Uyuşmazlıklara Etkisi

- Tazminat
 - Hükümsüzlük kararlarının sonuçları
-

BÖLÜM IV – Üç Kavramın Birlikte Değerlendirilmesi

2

4.1. Sessiz Kalma – Değer – Hükümsüzlük İlişkisi

- Birbirini tamamlayan unsurlar

4.2. Orantılılık ve Ölçülülük İlkesi

- Hukuki denge arayışı

4.3. Çok Boyutlu İnceleme Gerekliliği

- Salt normatif yaklaşımın sınırları
-

BÖLÜM V – Değerlendirme ve Sonuç

5.1. Doktrinel Tespitler

5.2. Uygulamaya Yönelik Genel Değerlendirme

5.3. Hukuki Dengenin Korunması Gereği

ÖNSÖZ

Fikri ve sınai haklar hukuku, normatif düzenlemelerin ötesinde, uygulamada ortaya çıkan ekonomik ve toplumsal etkileriyle birlikte değerlendirilmesi gereken dinamik bir alandır. Bu alan içerisinde marka hükümsüzlüğü davaları, doğrudan sonuçlar itibarıyla özel bir yere sahiptir. Zira hükümsüzlük kararı, yalnızca taraflar arasındaki hukuki ilişkiyi değil, markanın piyasadaki varlığını ve yarattığı ekonomik değeri de doğrudan etkilemektedir.

Uygulamada marka hükümsüzlüğü incelemelerinin çoğu zaman tescil anındaki koşullara sıkı biçimde bağlı kalınarak yürütüldüğü; markanın uzun süreli kullanımı, ekonomik etkileri ve tarafların sessiz kalma davranışlarının değerlendirmede sınırlı yer bulduğu gözlemlenmektedir. Oysa bu unsurlar, hükümsüzlük kararının hukuki ve fiili sonuçlarının anlaşılabilirliği bakımından önem taşımaktadır.

Bu çalışma, marka hükümsüzlüğü davalarında genellikle ayrı başlıklar altında ele alınan **sessiz kalma**, **marka değeri** ve **hükümsüzlük** kavramlarının, hukuki değerlendirme bakımından birlikte ele alınmasının gerekliliğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışmada, söz konusu kavramlar sonuç vaadi içermeyen, yönlendirmeden uzak ve doktrinel bir çerçevede incelenmiştir.

Amaç; marka hükümsüzlüğü kurumunun istisnai niteliğini, hukuki güvenlik ve orantılılık ilkeleri ışığında değerlendirmek ve çok boyutlu bir inceleme gerekliliğine dikkat çekmektir.

BÖLÜM I

Marka Hükümsüzlüğünün Hukuki Niteliği

1.1. Marka Hükümsüzlüğü Kavramı

Marka hükümsüzlüğü, tescil edilmiş bir markanın, tescil anında hukuki geçerlilik şartlarını taşımadığının tespiti sonucunda, markanın baştan itibaren geçersiz sayılması sonucunu doğuran hukuki bir müessesedir. Bu yönüyle hükümsüzlük, marka hukukunda en ağır sonuçları doğuran yaptırımlardan biri olarak kabul edilmektedir.

Hükümsüzlük kararı ile birlikte marka sicilinden silinmekte; markaya bağlı olarak doğmuş olan haklar, kural olarak geçmişe etkili biçimde ortadan kalkmaktadır. Bu durum, marka hükümsüzlüğünü yalnızca teknik bir tescil denetimi olmaktan çıkararak, piyasa düzeni ve hukuki güvenlik açısından da önem taşıyan bir kurum hâline getirmektedir.

1.2. Hükümsüzlük İncelemesinin Dayandığı Temel İlkeler

Marka hükümsüzlüğü incelemesi, esas itibarıyla **tescil anındaki koşulların** değerlendirilmesine dayanmaktadır. Mutlak ve nispi ret nedenlerinin varlığı, markanın tescil edildiği tarih itibarıyla incelenir. Bu yaklaşım, hukuki belirlilik ilkesinin bir yansımasıdır.

Ancak bu ilkenin katı biçimde uygulanması, bazı durumlarda markanın fiili varlığı ve piyasadaki etkilerinin tamamen göz ardı edilmesine yol açabilmektedir. Özellikle uzun süre kullanılan ve belirli bir ekonomik değere ulaşmış markalar bakımından, hükümsüzlük kararının sonuçları yalnızca hukuki değil, ekonomik ve toplumsal boyutlar da içermektedir.

Bu nedenle hükümsüzlük incelemesinin, normatif çerçeve korunmak kaydıyla, kararın doğuracağı sonuçlar bakımından da değerlendirilmesi gerektiği doktrinde tartışılmaktadır.

1.3. Mutlak ve Nispi Ret Nedenleri Çerçevesinde Hükümsüzlük

Marka hükümsüzlüğü, mutlak ve nispi ret nedenlerine dayalı olarak talep edilebilmektedir. Mutlak ret nedenleri kamu düzeni ile doğrudan ilişkili olup, herkes tarafından ileri sürülebilir niteliktedir. Nispi ret nedenleri ise önceki hak sahiplerinin menfaatlerini korumaya yöneliktir.

Her iki durumda da hükümsüzlük, markanın hukuki varlığını sona erdiren istisnai bir yaptırım olarak değerlendirilmelidir. Bu istisnai nitelik, hükümsüzlük taleplerinin değerlendirilmesinde **ölçülülük ve orantılılık** ilkelerinin önemini artırmaktadır.

1.4. Hükümsüzlüğün İstisnai Niteliği ve Hukuki Güvenlik

Hükümsüzlük kararlarının geçmişe etkili sonuç doğurması, hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik ilkeleri bakımından hassasiyet yaratmaktadır. Zira uzun süre sicilde kalan ve kullanılan bir markanın sonradan hükümsüz kılınması, üçüncü kişilerin hukuki durumunu da etkileyebilmektedir.

Bu bağlamda marka hükümsüzlüğü, yalnızca tescil koşullarının teknik denetimi olarak değil; **hukuki güvenlik ile kamu düzeni arasında denge kurulmasını gerektiren** bir kurum olarak ele alınmalıdır.

Bu denge arayışı, çalışmanın ilerleyen bölümlerinde ele alınacak olan sessiz kalma ve değerlendirme kavramlarının, hükümsüzlük incelemesiyle birlikte değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

1.5. Bölüm Sonu Değerlendirme

Marka hükümsüzlüğü, sonuçları itibarıyla marka hukukunun en ağır müdahalelerinden biridir. Bu nedenle hükümsüzlük incelemesinin, dar bir normatif çerçeveye sınırlı kalmaksızın; hukuki güvenlik, orantılılık ve piyasa etkileri dikkate alınarak yapılması gerektiği açıktır.

Bu tespit, çalışmanın ilerleyen bölümlerinde ele alınacak olan **sessiz kalma** ve **marka değeri** kavramlarının, hükümsüzlük değerlendirmesindeki tamamlayıcı rolünü anlamak bakımından temel teşkil etmektedir.

BÖLÜM II

Marka Hukukunda Sessiz Kalma Olgusu

2.1. Sessiz Kalma Kavramının Hukuki Dayanağı

Sessiz kalma, marka hukukunda açıkça tanımlanmış bağımsız bir müessese olmamakla birlikte, uygulamada ve doktrinde **dürüstlük kuralı, hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik** ilkeleri çerçevesinde ele alınmaktadır. Bu kavram, hak sahibinin belirli bir süre boyunca, hakkını ihlal ettiği iddia edilen bir duruma karşı herhangi bir hukuki girişimde bulunmaması hâlinde, sonradan ileri sürülecek taleplerin sınırlandırılmasını ifade eder.

Sessiz kalma, mutlak anlamda hak kaybı doğuran bir durum olarak değil; somut olayın özelliklerine göre değerlendirilmesi gereken bir **hukuki olgu** niteliğindedir. Bu yönüyle sessiz kalma, marka hükümsüzlüğü davalarında otomatik sonuç doğuran bir savunma aracı olarak değil, değerlendirmeyi etkileyen tamamlayıcı bir unsur olarak ele alınmalıdır.

2.2. Sessiz Kalmanın Marka Hükümsüzlüğü Davalarındaki Yeri

Marka hükümsüzlüğü davaları, kural olarak kamu düzeni ile bağlantılı kabul edilmekte ve bu nedenle sessiz kalmanın, hükümsüzlük talebini mutlak biçimde bertaraf edeceği yönünde bir kabulden söz etmek mümkün olmamaktadır. Bununla birlikte, uygulamada uzun süre sessiz kalınarak kullanılan ve piyasada yer edinmiş markalar bakımından, hükümsüzlük talebinin ileri sürülmesinin hukuki güvenlik ilkesiyle çatıştığı durumlar ortaya çıkabilmektedir.

Bu noktada sessiz kalma, hükümsüzlük nedenlerinin varlığını ortadan kaldıran bir unsur olmaktan ziyade, **hükümsüzlük kararının sonuçlarının değerlendirilmesinde** dikkate alınması gereken bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

2.3. Sessiz Kalma ve Dürüstlük Kuralı İlişkisi

Sessiz kalma kavramının hukuki dayanağı büyük ölçüde dürüstlük kuralına dayanmaktadır. Uzun süre boyunca markanın kullanımına sessiz kalan bir önceki hak sahibinin, markanın belirli bir ekonomik ve hukuki varlık kazanmasından sonra hükümsüzlük talebinde bulunması, dürüstlük kuralı çerçevesinde tartışmaya açık hâle gelmektedir.

Bu değerlendirme, sessiz kalmanın süresi, markanın kullanım biçimi, tarafların karşılıklı davranışları ve sessiz kalmanın haklı bir sebebe dayanıp dayanmadığı gibi unsurlar birlikte ele alınarak yapılmalıdır. Dolayısıyla sessiz kalma, soyut ve tek başına değerlendirilebilecek bir kavram değildir.

2.4. Hukuki Güvenlik ve Öngörülebilirlik Açısından Sessiz Kalma

Marka siciline güven ilkesi ve hukuki öngörülebilirlik, marka hukukunun temel taşları arasında yer almaktadır. Uzun süre sicilde kalan ve kullanılan bir markanın, herhangi bir itiraz veya dava ile karşılaşmaksızın piyasada varlığını sürdürmesi, üçüncü kişiler bakımından da belirli bir güven ortamı yaratmaktadır.

Bu güven ortamının, uzun bir sessizlik döneminden sonra açılan hükümsüzlük davaları ile sarsılması, hukuki güvenlik ilkesi bakımından sorunlu sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle sessiz kalma olgusu, yalnızca taraflar arasındaki ilişki açısından değil, **piyasa düzeni ve üçüncü kişilerin hukuki durumu** bakımından da değerlendirilmelidir.

2.5. Sessiz Kalmanın Sınırları

Sessiz kalma, her durumda hükümsüzlük talebinin reddedilmesi sonucunu doğurmaz. Özellikle kamu düzeni ile doğrudan bağlantılı mutlak ret nedenleri söz konusu olduğunda, sessiz kalmanın etkisi sınırlı kalmaktadır. Bu noktada sessiz kalmanın, hükümsüzlük kurumunun istisnai niteliğini ortadan kaldıracak şekilde geniş yorumlanması da mümkün değildir.

Dolayısıyla sessiz kalma, hükümsüzlük taleplerini tamamen etkisiz kılan bir savunma aracı olarak değil; **hukuki değerlendirmenin sınırlarını ve kararın etkilerini şekillendiren bir denge unsuru** olarak kabul edilmelidir.

6

2.6. Bölüm Sonu Değerlendirme

Sessiz kalma, marka hükümsüzlüğü davalarında tek başına belirleyici bir kriter olmamakla birlikte, hukuki güvenlik, dürüstlük kuralı ve öngörülebilirlik ilkeleri çerçevesinde dikkate alınması gereken önemli bir olgudur. Özellikle uzun süre kullanılan ve piyasada belirli bir yer edinmiş markalar bakımından, sessiz kalmanın değerlendirme dışı bırakılması, hükümsüzlük kararlarının fiili etkilerinin göz ardı edilmesi sonucunu doğurabilmektedir.

Bu noktada sessiz kalma kavramı, markanın ekonomik değeri ve piyasa etkileri ile birlikte ele alındığında, hükümsüzlük incelemesinde daha dengeli bir yaklaşım geliştirilmesine katkı sağlayabilir. Bu ilişki, çalışmanın bir sonraki bölümünde **marka değeri ve değerlendirme** perspektifi üzerinden ele alınacaktır.

BÖLÜM III

Marka Değeri ve Değerleme Perspektifi

3.1. Marka Değerinin Hukuki Niteliği

Marka, hukuki anlamda bir sınai mülkiyet hakkı olmakla birlikte, aynı zamanda ekonomik değeri bulunan gayrimaddi bir malvarlığı unsurudur. Markanın ekonomik değeri, yalnızca tescil edilmiş olmasından değil; fiili kullanım, piyasa algısı, ayırt edicilik gücü ve ticari itibarı gibi unsurların zaman içerisinde birleşmesiyle oluşmaktadır.

Bu yönüyle marka değeri, statik değil; dinamik ve gelişen bir nitelik taşımaktadır. Dolayısıyla marka hukukunda yapılacak değerlendirmelerin, markanın bu ekonomik niteliğini tamamen göz ardı etmesi, hukuki incelemenin eksik kalmasına yol açabilmektedir.

3.2. Değerleme Kavramının Kapsamı

Değerleme, uygulamada çoğu zaman finansal veya teknik bir hesaplama faaliyeti olarak algılanmakla birlikte, marka hukuku bağlamında salt nicel bir hesaplama olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. Zira markanın ekonomik değeri, doğrudan doğruya hukuki statüsü ile bağlantılıdır.

Bu çerçevede marka değerlemesi;

- Markanın hukuki koruma kapsamı,
- Tescil durumu ve coğrafi yaygınlığı,
- Kullanım süresi ve yoğunluğu,
- Uyuşmazlık geçmişi

gibi unsurların birlikte ele alınmasını gerektiren **çok boyutlu bir değerlendirme sürecidir**. Dolayısıyla değerlendirme, hukuki yorumdan bağımsız düşünülemeyecek bir faaliyettir.

3.3. Marka Değeri ile Hukuki Koruma Arasındaki İlişki

Markanın ekonomik değeri ile hukuki koruma arasındaki ilişki karşılıklıdır. Bir yandan hukuki koruma, markanın değer kazanmasını mümkün kılmakta; diğer yandan markanın fiili kullanım ve piyasa etkisi, hukuki korumanın kapsamının değerlendirilmesinde etkili olmaktadır.

Bu bağlamda marka değerinin artması, hukuki korumanın mutlak ve sınırsız hâle geldiği anlamına gelmemekle birlikte; markanın piyasadaki konumunun, hukuki değerlendirmenin bağlamını genişlettiği kabul edilmelidir.

Özellikle uzun süre kullanılan ve belirli bir ekonomik değere ulaşmış markalar bakımından, hukuki incelemenin salt şekli kriterlerle sınırlı tutulması, koruma-değer dengesi açısından sorunlu sonuçlar doğurabilmektedir.

3.4. Marka Değerinin Hükümsüzlük Davalarına Etkisi

Marka hükümsüzlüğü davalarında marka değeri, hükümsüzlük şartlarının varlığını ortadan kaldıran bir kriter olarak değerlendirilemez. Bununla birlikte marka değerinin, hükümsüzlük kararının etkilerinin değerlendirilmesi bakımından dikkate alınması gereken bir unsur olduğu açıktır.

Uzun süreli kullanım sonucunda belirli bir ekonomik değere ulaşmış markaların hükümsüz kılınması, yalnızca taraflar arasında değil; piyasa düzeni ve üçüncü kişiler bakımından da sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle marka değerinin, hükümsüzlük kararının orantılılığı ve ölçülülüğü açısından tamamlayıcı bir değerlendirme unsuru olarak ele alınması mümkündür.

3.5. Değerleme Perspektifinin Hukuki İncelemeye Katkısı

Değerleme perspektifi, marka hükümsüzlüğü davalarında hukuki incelemenin sınırlarını genişleten bir yaklaşım sunmaktadır. Bu yaklaşım, hükümsüzlük kurumunun istisnai niteliği ile kararın doğuracağı ekonomik sonuçlar arasında denge kurulmasına katkı sağlayabilir.

8

Bu çerçevede değerlendirme;

- Markanın piyasadaki fiili varlığını görünür kılar,
- Hükümsüzlük kararının etkilerinin somutlaştırılmasına yardımcı olur,
- Hukuki değerlendirmenin soyut bir norm denetimiyle sınırlı kalmasını önler.

Bu yönüyle değerlendirme, hükümsüzlük davalarında **tamamlayıcı ve dengeleyici** bir rol üstlenmektedir.

3.6. Bölüm Sonu Değerlendirme

Marka değeri ve değerlendirme perspektifi, marka hükümsüzlüğü davalarında çoğu zaman ikincil bir unsur olarak görülmekle birlikte, hukuki incelemenin bütüncül yapılabilmesi bakımından önemli bir tamamlayıcı unsurdur.

Sessiz kalma olgusuyla birlikte ele alındığında, marka değerinin; hükümsüzlük kararının hukuki güvenlik, öngörülebilirlik ve orantılılık ilkeleri çerçevesinde değerlendirilmesine katkı sunduğu görülmektedir.

Bu tespitler, çalışmanın bir sonraki bölümünde ele alınacak olan **sessiz kalma – değer – hükümsüzlük** üçlemesinin birlikte değerlendirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır.

BÖLÜM IV

Sessiz Kalma, Marka Değeri ve Hükümsüzlüğün Birlikte Değerlendirilmesi

4.1. Parçalı İncelemenin Sınırları

Marka hükümsüzlüğü davalarında sessiz kalma, marka değeri ve hükümsüzlük unsurlarının çoğu zaman **ayrı ayrı** ele alındığı görülmektedir. Bu parçalı yaklaşım, her bir kavramın kendi içinde değerlendirilmesine imkân tanımakla birlikte, hükümsüzlük kararlarının fiili ve ekonomik sonuçlarının bütüncül biçimde analiz edilmesini zorlaştırmaktadır.

Oysa marka hükümsüzlüğü, yalnızca normatif bir geçerlilik denetimi değil; aynı zamanda markanın piyasadaki varlığını ve yarattığı ekonomik etkiyi doğrudan etkileyen bir hukuki müdahaledir. Bu nedenle sessiz kalma, marka değeri ve hükümsüzlük unsurlarının **birlikte değerlendirilmesi**, daha dengeli bir hukuki inceleme yapılmasına katkı sağlayabilir.

4.2. Sessiz Kalma ile Marka Değeri Arasındaki İlişki

Sessiz kalma olgusu, çoğu zaman markanın belirli bir süre boyunca **fiilen kullanılması** ve bu kullanım sonucunda **ekonomik değer kazanması** ile birlikte ortaya çıkmaktadır. Uzun süre sessiz kalınan bir markanın, bu süreçte piyasada yer edinmesi ve belirli bir ticari itibara ulaşması olağan bir durumdur.

Bu bağlamda sessiz kalma, yalnızca pasif bir davranış biçimi değil; markanın ekonomik değerinin oluşumuna dolaylı biçimde etki eden bir faktör olarak da değerlendirilebilir. Bu nedenle sessiz kalma olgusunun, marka değerinden tamamen bağımsız ele alınması, hukuki değerlendirmenin eksik kalmasına yol açabilmektedir.

4.3. Hükümsüzlük Kararlarının Orantılılık Boyutu

Marka hükümsüzlüğü kararlarının geçmişe etkili sonuç doğurması, bu kararların **orantılılık** ve **ölçülülük** ilkeleri bakımından ayrıca değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır. Özellikle uzun süre kullanılan ve ekonomik değer kazanmış markalar bakımından, hükümsüzlük kararının etkileri son derece ağır olabilmektedir.

Bu noktada marka değeri, hükümsüzlük şartlarının varlığını ortadan kaldıran bir kriter olarak değil; kararın **etkilerinin değerlendirilmesinde** dikkate alınması gereken bir unsur olarak önem kazanmaktadır. Sessiz kalma ile birlikte değerlendirildiğinde, marka değeri; hükümsüzlük kararının doğuracağı sonuçların daha dengeli biçimde ele alınmasına katkı sağlayabilir.

4.4. Hukuki Güvenlik ve Piyasa Dengesi

Marka siciline güven ve hukuki öngörülebilirlik, marka hukukunun temel ilkeleri arasında yer almaktadır. Uzun süre sicilde kalan, kullanılan ve ekonomik değer kazanan bir markanın, herhangi bir müdahale olmaksızın piyasada varlığını sürdürmesi, yalnızca marka sahibine değil; üçüncü kişilere de belirli bir güven ortamı sağlamaktadır.

Bu güven ortamının, uzun bir sessizlik döneminden sonra açılan hükümsüzlük davaları ile bozulması, piyasa dengesi bakımından ciddi sonuçlar doğurabilmektedir. Bu nedenle sessiz kalma ve marka değeri unsurlarının birlikte değerlendirilmesi, hukuki güvenlik ilkesinin korunmasına da hizmet etmektedir.

4.5. Çok Boyutlu Değerlendirme Gerekliği

Marka hükümsüzlüğü davalarında sağlıklı bir hukuki inceleme yapılabilmesi için;

- Tescil anındaki hukuki koşulların,
- Markanın fiili kullanım sürecinin,
- Sessiz kalma olgusunun,
- Markanın ekonomik değerinin

birlikte ve **birbiriyle ilişkili** şekilde değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu yaklaşım, hükümsüzlük kurumunun istisnai niteliği ile kararın doğuracağı hukuki ve ekonomik sonuçlar arasında daha dengeli bir ilişki kurulmasına imkân tanır.

4.6. Bölüm Sonu Değerlendirme

Sessiz kalma, marka değeri ve hükümsüzlük kavramları, tek başlarına ele alındıklarında marka hukukunun yalnızca belirli bir yönünü aydınlatmaktadır. Oysa bu kavramların birlikte değerlendirilmesi, marka hükümsüzlüğü davalarında **daha bütüncül, dengeli ve öngörülebilir** bir hukuki yaklaşım geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Bu bütüncül yaklaşım, hem hukuki güvenliğin korunmasına hem de marka hukukunun ekonomik gerçeklerle uyumlu biçimde uygulanmasına hizmet etmektedir.

BÖLÜM V

Genel Değerlendirme ve Sonuç

5.1. Çalışmanın Genel Çerçevesi

Bu çalışma, marka hükümsüzlüğü davalarında sıklıkla ayrı başlıklar altında ele alınan **sessiz kalma, marka değeri** ve **hükümsüzlük** kavramlarının, hukuki değerlendirme bakımından birlikte ele alınmasının gerekliliğini ortaya koymayı amaçlamıştır. İnceleme boyunca, marka hükümsüzlüğü kurumunun yalnızca teknik bir tescil denetimi olarak değil; hukuki, ekonomik ve piyasa etkileri bulunan çok boyutlu bir müdahale olarak değerlendirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bu bağlamda çalışmada, hükümsüzlük kurumunun istisnai niteliği, hukuki güvenlik ve orantılılık ilkeleri çerçevesinde ele alınmış; sessiz kalma ve marka değeri kavramlarının bu değerlendirmeyi tamamlayıcı unsurlar olarak nasıl işlev görebileceği tartışılmıştır.

5.2. Normatif İnceleme ile Fiili Etkiler Arasındaki Denge

Marka hükümsüzlüğü incelemesinin tescil anındaki koşullara dayanması, hukuki belirlilik açısından zorunlu bir ilkedir. Bununla birlikte bu ilkenin, markanın uzun süreli kullanımı, piyasa etkileri ve ekonomik değeri tamamen dışlayacak şekilde yorumlanması, hükümsüzlük kararlarının fiili sonuçlarını göz ardı eden bir yaklaşım doğurabilmektedir.

Çalışma kapsamında yapılan değerlendirmeler, normatif inceleme ile fiili etkiler arasında **denge kurulmasının** marka hukukunun temel ilkeleriyle daha uyumlu olduğu sonucunu ortaya koymaktadır. Bu denge, hükümsüzlük kurumunun kamu düzeni boyutunu zayıflatmaksızın, hukuki güvenlik ve öngörülebilirlik ilkelerinin korunmasına katkı sağlayabilir.

5.3. Sessiz Kalma ve Değerlemenin Tamamlayıcı Rolü

Sessiz kalma ve marka değeri, marka hükümsüzlüğü davalarında hükümsüzlük şartlarını ortadan kaldıran bağımsız kriterler olarak değil; **hukuki incelemeyi tamamlayan ve kararın etkilerini görünür kılan unsurlar** olarak değerlendirilmelidir.

Uzun süre sessiz kalınarak kullanılan ve ekonomik değer kazanmış markalar bakımından, hükümsüzlük kararının doğuracağı sonuçların değerlendirilmesinde bu unsurların dikkate alınması, kararın orantılılık ve ölçülülük ilkeleriyle uyumunu güçlendirebilir.

Bu yaklaşım, marka hukukunun yalnızca geçmişe dönük bir denetim mekanizması değil; aynı zamanda piyasadaki hukuki dengeyi koruyan bir sistem olarak işlemesine katkı sunmaktadır.

5.4. Çok Boyutlu İnceleme Gereğinin Önemi

Çalışmada ulaşılan temel sonuçlardan biri, marka hükümsüzlüğü davalarının **tek boyutlu bir norm denetimiyle** sağlıklı biçimde değerlendirilemeyeceğidir. Hükümsüzlük incelemesinde;

- Tescil anındaki hukuki koşulların,
- Markanın fiili kullanım sürecinin,
- Sessiz kalma olgusunun,
- Markanın ekonomik değerinin

birlikte ele alınması, daha dengeli ve öngörülebilir kararların tesis edilmesine imkân tanıyacaktır.

Bu yaklaşım, marka hukukunda hem kamu düzeninin korunmasına hem de bireysel menfaatler ile piyasa gerçekleri arasında adil bir denge kurulmasına hizmet etmektedir.

5.5. Sonuç

Marka hükümsüzlüğü davaları, marka hukukunun en ağır sonuçlar doğuran dava türleri arasında yer almakta olup, bu davalarda verilecek kararların etkileri yalnızca taraflarla sınırlı kalmamaktadır. Bu nedenle hükümsüzlük incelemesinin, dar ve şekli bir bakış açısıyla değil; **çok boyutlu ve bütüncül** bir değerlendirme anlayışıyla ele alınması gerekmektedir.

Sessiz kalma ve marka değeri kavramlarının, hükümsüzlük değerlendirmesine tamamlayıcı unsurlar olarak dâhil edilmesi, marka hukukunun ekonomik ve sosyal gerçeklerle uyumlu biçimde uygulanmasına katkı sağlayacaktır. Bu yaklaşım, hukuki güvenliğin güçlendirilmesi ve marka hukukunda öngörülebilirliğin artırılması bakımından önem taşımaktadır.

13.01.2026

Av.Ali ÇAVUŞOĞLU